Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod :	**18 Chwefror 2020**
Aelod Cabinet :	**Y Cyng. Dyfrig Siencyn**
Swyddog Cyswllt :	**Dewi W. Jones, Rheolwr Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor**
Adran / Gwasanaeth :	**Cefnogaeth Gorfforaethol**
Teitl yr Eitem	**Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-23 – Adolygiad 2020/21**

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

1.1. Cymeradwyaeth y Cabinet i Gynllun Cyngor Gwynedd 2018-23 – Adolygiad 2020/21 (y Cynllun) i'w gyflwyno i'r Cyngor ar y 5ed o Fawrth 2020.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

2.1. Mabwysiadwyd Cynllun y Cyngor 2018-23 yn wreiddiol gan y Cyngor Llawn yn ei gyfarfod ar yr 8fed o Fawrth 2018. Yn flynyddol ers hynny rydym wedi bod yn adolygu ei gynnwys er mwyn sicrhau ein bod fel Cyngor yn parhau i flaenoriaethu ein gwaith yn ôl anghenion pobl Gwynedd.

2.2. Mae angen i'r Cabinet yn gyntaf gymeradwyo cynnwys y Cynllun, gan gynnwys y diweddariadau sydd wedi ei wneud iddo, er mwyn argymell bod yn Cyngor Llawn yn ei fabwysiadu yn ei gyfarfod ar 5 Mawrth 2020.

3. CYFLWYNIAD

3.1. Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023 yw'n datganiad cyhoeddus ni fel Cyngor o'r hyn y fwriadwn ei gyflawni dros bobl Gwynedd. Roedd y Cynllun, yn ei flwyddyn gyntaf, yn datgan ein gweledigaeth am 5 mlynedd, ac yna mae pob adolygiad blynyddol yn cynnig diweddariad sy'n crynhoi yn fyr ble yr ydym wedi ei gyrraedd ar y siwrnai, a beth fydd ein blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn i ddod.

3.2. Rydym bellach angen adolygu'r Cynllun er mwyn datgan beth y bwriadwn ei gyflawni yn ystod 2020/21, sef y drydedd flwyddyn i mewn i'r cynllun pum mlynedd. Bydd angen i'r Cabinet roi sêl bendith ar y newidiadau sydd wedi ei gwneud i'r Cynllun rhwng 2019/20 a 2020/21. Mae'r Cynllun diwygiedig newydd i'w weld yn **Atodiad 1**.

3.3. Ble mae newidiadau arwyddocaol wedi eu gwneud i gynnwys y Cynllun rydym yn cyflwyno Asesiadau Effaith Cydraddoldeb er mwyn i'r Cabinet bwyso a mesur os ydi'r newidiadau yn dderbyniol. Mae'r Asesiad cyntaf yn un sy'n edrych ar y Cynllun yn ei gyfanrwydd. Mae'r ddau Asesiad arall yn mesur effaith dau brosiect newydd sy'n cael eu cyflwyno o'r newydd, sef 'Cydweithio Meirionnydd' a 'Sicrhau Tegwch i Bawb'. Mae'r Asesiadau hyn i'w gweld yn **Atodiad 2.**

3.4. Mae'r Cynllun wedi ei rannu'n 2 brif ran, sef y **Cynllun Cryno** a'r **Cynlluniau Adran**. Mae'r Cynllun Cryno yn nodi ein Amcanion Llesiant a'n Blaenoriaethau Gwella ar gyfer y cyfnod dan sylw, ac yn crynhoi yr holl feysydd yr ydym am roi sylw penodol iddynt er mwyn gwneud y gwahaniaeth mwyaf i fywydau ein trigolion. O dan bob Blaenoriaeth Gwella ceir crynodeb o'r hyn y bwriedir ei gyflawni.

3.5. Ceir disgrifiad o waith dydd i ddydd yr Adrannau o fewn y **Cynlluniau Adran**. Yn ogystal, ceir disgrifiad manylach o'r hyn y bwriedir ei wneud er mwyn ymateb i'r blaenoriaethau gwella.

4. YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Nodir isod y materion sydd angen i aelodau'r Cabinet eu hystyried cyn cymeradwyo'r Cynllun:

4.2. Mae'r prosiectau yn y tabl isod wedi eu hychwanegu o'r newydd, ac felly a yw'r Cabinet yn gytûn gyda'r newidiadau hyn?

Prosiect	**Adran**	**Rheswm**
Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd (sydd hefyd yn Flaenoriaeth Gwella newydd)		Ymateb i flaenoriaeth y Cyngor a'r Cabinet yn dilyn cyhoeddi datganiad argyfwng hinsawdd
Cydweithio Meirionnydd	Addysg	Mae angen ymateb i'r sefyllfa gyfredol ym Meirionnydd ble mae angen edrych yn strategol ar ddarpariaeth addysg uwchradd
Sicrhau Tegwch i Bawb	Cefnogaeth Gorfforaethol	Mae'r Cynllun Cydraddoldeb newydd yn dod i rym yn 2020/21 felly mae angen prosiect i roi hwb i'r gwaith

4.3. Un o'r prif newidiadau sy'n cael ei gynnig i'r Cynllun Cryno yw ychwanegu Blaenoriaeth Gwella o'r newydd fydd yn cyfarch dyhead y Cyngor a'r Cabinet

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru

CYNGOR GWYNEDD COUNCIL

i ymateb i'r datganiad argyfwng hinsawdd. Ar ddiwedd y Cynllun Cryno fe welwch Blaenoriaeth Gwella 8, sef 'Ymateb i'r Argyfwng Newid Hinsawdd', a phrosiect 'Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd'. Nid oes Asesiad Effaith Cydraddoldeb wedi ei lunio ar gyfer y prosiect hwn eto gan mai nod y prosiect yn 2020/21 yw llunio cynllun gweithredu. Bydd yr Asesiad yn cael ei lunio pan fydd y prosiect yn ddigon aeddfed.

4.4. Mae Asesiadau Effaith Cydraddoldeb ar gyfer y ddau brosiect arall wedi eu cynnwys yn Atodiad 2.

4.5. Mi fydd y prosiectau canlynol a fu'n cyfrannu at Flaenoriaethau Gwella yn y Cynllun Cryno hyd at eleni yn trosglwyddo i fod yn rhan o waith dydd i ddydd yr adrannau yn ystod 2020/21 oherwydd nad oes angen sylw penodol ar y gwaith hwn bellach neu fod y gwaith wedi ei orffen. A yw'r Cabinet yn gytûn gyda'r newid hwn?

Prosiect	**Adran**
Cryfhau'r Arweinyddiaeth	Addysg
Dalgylch Y Berwyn, Y Bala	Addysg
Strategaeth Cefnogi Teuluoedd	Plant a Chefnogi Teuluoedd
Cynyddu Budd Digwyddiadau Mawrion	Economi
Datblygu'r Arweinyddiaeth	Cefnogaeth Gorfforaethol

4.6 Yn ogystal, mae'r prosiectau canlynol wedi newid:

Prosiect	**Adran**
Strategaeth Iaith Uwchradd wedi newid ei deitl i **Hybu Defnydd o'r Gymraeg ymysg Plant a Phobl Ifanc**	Addysg

4.7 Mae gweddill y prosiectau Blaenoriaethau Gwella yn cario ymlaen o 2019/20 i 2020/21.

4.8 **Blaenoriaethau Lleol** (testun mewn blychau lliw yn y Cynlluniau Adran) yw'r blaenoriaethau a adnabuwyd gan yr holl aelodau lleol yn ystod yr ymgynghoriad gwreiddiol ar Gynllun y Cyngor yn hydref 2017. Mae unrhyw newidiadau neu addasiadau i'r blaenoriaethau lleol ynghyd ag unrhyw gamau gweithredu y bwriedir eu cynnal i'r dyfodol yn cael eu cyfarch o fewn y Cynlluniau Adran perthnasol.

4.9 **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)(2015)**

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r ddyletswydd mae angen i gyrff cyhoeddus gyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y byddant yn gwella llesiant.

4.10 Bu i ni ymgynghori gyda'r Aelodau Etholedig a'r cyhoedd ynghylch y materion sy'n effeithio ar eu llesiant fel rhan o'r broses o ddatblygu'r Cynllun gwreiddiol gan hefyd ddadansoddi canlyniadau Asesiad Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn.

4.11 Bydd angen ychwanegu Rhagair yr Arweinydd i'r Cynllun fydd yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor er eu cymeradwyaeth, ac fe wneir hynny yn dilyn y drafodaeth yng nghyfarfod y Cabinet.

4.12 Bydd yr Adran 'Gwybodaeth Ariannol' hefyd yn cael ei diweddaru cyn cyflwyno'r Cynllun terfynol er cymeradwyaeth y Cyngor.

5. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

5.1. O gymeradwyo'r cynllun, bwriedir ei gyflwyno i'w fabwysiadu yng nghyfarfod llawn nesaf y Cyngor ar y 5fed o Fawrth 2020.

5.2 Ar ôl i'r Cyngor Llawn fabwysiadu'r Cynllun, bydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor a chopïau papur yn cael eu rhannu i'w darllen yn Siop Gwynedd yng Nghaernarfon, Pwllheli a Dolgellau, ac i lyfrgelloedd y sir.

6. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

6.1 **Barn y Swyddogion Statudol:**

i. Y Pennaeth Cyllid

Mae Cynllun y Cyngor yn ddogfen allweddol, sy'n gosod allan yr hyn y mae Cyngor Gwynedd am anelu i'w wneud dros y dair blynedd nesaf.

Mae Cronfa Cynllun y Cyngor yn parhau, er mwyn ariannu blaenoriaethau'r Cynllun, ond mae cyfran o'r gronfa yma eisoes wedi cael ei ymrwymo. Mae tebygolrwydd y bydd gofynion adnoddau'r holl flaenoriaethau gwella sydd yn y Cynllun yn fwy na'r arian fydd ar gael iddynt, tra mae priodoldeb ariannol yn golygu y bydd rhaid sicrhau bod ffynhonnell ariannu wedi cael ei adnabod ar gyfer unrhyw ymrwymiad i wario.

Disgwyliaf y bydd y Cabinet yn parhau i ystyried pob achos busnes yn unigol cyn cytuno i'w ariannu. Byddaf yn diweddaru'r Cabinet ar sefyllfa ddiweddaraf y Gronfa ar yr achlysuron hyn.

ii. Y Swyddog Monitro:

O fewn Cynllun y Cyngor mae agweddau statudol sydd yn cael eu cyfarch, yn benodol felly ynglŷn ag Amcanion Gwella (Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009) ag Amcanion Llesiant a osodir yn unol â'r gofyn yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol(Cymru) 2015. Drwy adolygu'r Cynllun yn flynyddol mae'r Cyngor yn cyfarch y gofynion adolygu a gosod blynyddol sydd yn berthnasol i'r rhain. Rwy'n cefnogi'r argymhelliad o safbwynt priodoldeb

6.2 **Barn yr Aelod Lleol**

Ddim yn fater lleol.

6.3 **Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad**

Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023: Adolygiad 2020/21
Atodiad 2 – Asesiadau Effaith Cydraddoldeb

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru